

Előfizetési ár:

Egész évre	4 K.
Fél évre	2 K.
Negyed évre	1 K.
Egyes szám 20 f.	

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Kiadja az Orsz. Erdészeti Egyesület (Budapest, V. Alkotmányutca 6. sz.)

Fehelős szerkesztő:

TÖRÖK SÁNDOR m. k. erdőmester, erdőéri szakiskolai igazgató.

AZ ERDŐ

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmondsor vagy annak helye 40 f. Egész oldal 40 K. Fél oldal 20 K. Negyed oldal 10 K. Nyolczad oldal 5 K

Többszörös megjelenés esetén engedmény megegyezés szerint.

Előfizetők részére az állásínálat és kereslet rovata rövid közlésekre díjtalanul áll rendelkezésre.

Erdészeti és vadászati szaklap kisebb erdők birtokosai és kezelői, erdészeti altisztek, erdőőrök és vadőrök részére.

Az előfizetési ár „Az Erdő kiadóhivatala” czimén Temesvár-Belváros, Uhrmann Henrik papirkereskedése, küldendő.

A lap szellemi részére vonatkozó levelezés (kéziratok stb.) „Az Erdő” szerkesztőségéhez, — Temesvár 3, Vadászerdői erdőéri szakiskola.

Az Erdő munkatársai megfelelő irói tiszteletdíjban részesülnek, a melyet a szerkesztőség évnegyedenként utalványoz. A lap után netalán származó tiszta jövedelem teljes összegében az Orsz. Erd. Egyes. által kezelt oly alap javára fordítatik, a mely — később meghatározandó módon — erdészeti altisztek, erdő- és vadőrök javára fog szolgálni.

Tartalom:

(T.) Az erdőaltisztek kiképzéséről.

Witt Sándor: Strategia az ugaron.

(t. p.): Méhészet.

Barátfalvi Béla: A menykőcsa pás.

Hasznos tudnivalók: A csirás burgonya etetése. — A csicsóka-termesztés.

Pályázat erdősíti jutalmakra.

Felhívás az előfizetés megújítására.

Előfizetések nyugtázása.

Pályázati hirdetémények.

Hirdetések.

A tárczában:

Szaboloska Mihály: Akácfavirág.

Pálosi Dénes: Az erdőőr fia.

Az erdőaltisztek kiképzéséről.

(T.) Nem az erdőéri szakiskolák újjászervezésének szükségességét s annak miként történő megoldását óhajtom ez alkalommal fejtegetni, hisz úgyszólván az egész ország szakközönségének véleménye alapján kialakult irányelvek az alsófokú szakoktatás kérdésének a gyakorlati élet követelményeit kielégítő megoldására annyira biztos alapot nyújtanak, hogy azoknak további vitatása valóban fölösleges munka lenne. Amugy is köztudomású dolog, hogy ez ügygyel az Országos Erdészeti Egyesület már is igen behatóan foglalkozott s végleges megállapodásra is jutott, maga a földmívelési kormány pedig jelenleg nagy körültekintéssel óhajlja a rég vajudó, de a dolog természeténél fogva mindenesetre nagy megfontolást igénylő kérdésnek közmegelegetésre szolgáló mielőbbi rendezését.

Ez alkalommal tehát nem a leendő erdőőrök iskolai kiképzését óhajtom tárgyalni, hanem általánosságban az erdőőrök illetve erdészeti altisztek helyes képzése érdekében tulajdonképen egy kérelemmel óhajtok elsősorban amélyen tisztelt erdőtisztikar, másodsorban pedig magukhoz az érdekeltekhez fordulni.

Elvitázhatlan igazság az, hogy az erdőgazdaság helyes fejlődésének egyik alapfeltétele a rendelkezésre álló jól kiképzett altiszt. Ez állításnak igazságát bizonyítja ma már úgyszólván minden erdőgazda és minden erdőtiszt.

Ennek megteremtésére kell, hogy mindnyájan törekedjünk, mert különben minden az erdőgazdaság fejlesztése érdekében kifejtetni szándékolt tevékenységünk czéltalan törekvés marad.

Előtérbe lép ennek fontossága annyival is inkább, mert az erdők házilagos kezelésének megkezdése s fokozatosan történő életbe léptetését ma már nemcsak óhajnak kell tekintenünk, hanem arra, az elérhető legmagasabb jövedelmezőség biztosítása érdekében szükségszerűen már a közel jövőben reá térnünk kell.

Hogy azonban ez lehetséges legyen, első sorban is úgy az állami mint a magánbirtokosoknál szükség van olyan altiszti személyzetre, kik a gazdaságot vezető erdőtisztiknek valóban nehéz munkájuk végrehajtásánál, foganatosításánál, minden irányban eredményt biztosító segítségökre legyenek.

E nélkül az erdők házi kezelését még elképzelni sem tudom.

Az erdőtisztre elég kötelességet ró maga az irányítás, intézés és vezetés.

A részletmunkák foganatosítása, végrehajtása már az altiszt munkaköréhez kell hogy soroztassék.

Éppen ezért mindnyájunknak úgyszólván erkölcsi kötelessége, hogy altisztjeink kiképzését minden erőnkől kitelhetőleg elősegítsük, előmozdítsuk.

Mint ismeretes, az erdőőrök kiképzése történhetik vagy az e czélból fentartott iskolákban, vagy pedig magában az erdőgazdaságban.

Mindkettő, ha feladatát czéltudatosan teljesíti, megfelelő; mert míg az iskolai nevelés az erdőgazdaság minden ágazatára kiterjeszkedő általános kiképzést nyújt, addig az erdőgazdaságokban történő kiképzés s speciális és a helyi viszonyok által megkívánt szolgálat teljesítésére nevel alkalmas egyéneket.

Egyik erdőgazdaságban előbbi, másik erdőgazdaságban utóbbit alkalmazza sikeresebben a birtokos vagy az erdőtiszt.

Mindenesetre azonban elkerülhetlenül szükséges az, hogy a kiképzés — történjék az akár az iskolában, akár az erdőgazdaságban — olyan legyen, hogy az alliszti működést biztosítsa.

Történjék tehát az akár az iskolákban, akár az erdőgazdaságban, a kiképzés legyen olyan, mely kiterjeszkedjék az erdőgazdaság minden gyakorlati munkálataira, minden teendőire.

Ezekből kifolyólag azt hiszem nem cselekszem helytelen dolgot, ha e helyen a mélyen tisztelt erdőtisztli kar minden egyes nagyra-becsült tagjának jóakarató támogatását a szószoros értelemben vett erdészeti alliszti kar megteremtése érdekében elengedhetlenül szükséges helyes irányú kiképzés fontos ügyére és kérdésére tisztelettel kikérem.

A mai, még mindig külterjesnek mondható erdőgazdaságnál alkalmazott erdőőrök legnagyobb

részénél a szolgálati teendő az erdővédelmen kívül csak csekély gazdasági munkára terjed ki.

Igen természetes tehát, hogy a legtehetségebb, szorgalmas és törekvő allisztnak is a gyakorlati tudása nemcsak hogy nem fokozódik, hanem idők hosszú során át annyira csökken, hogy az esetleg időszakonként előjövő erdőgazdasági munkálatok némely része teljesen új dolognak tűnik fel előtte, annak végrehajtásában pedig annyira járatlan, tapasztalatlan, hogy előjáró erdőtisztjének a legjobb akarata mellett sem tud segítségére lenni.

Az erdőgazdaság fejlődése s az erdőtisztek jól felfogott érdeke, tehát feltétlenül megköveteli, hogy erdőöreinket, allisztijeinket állandó oktatásban, állandó képzésben részesítsük.

Nem lehet és nem is szabad csupán azzal megelégedni, hogy allisztijeink a reájok bízott védkerület védelmi szolgálatát pontosan és lelkiismeretesen teljesítik, hanem szükséges, hogy az erdőgazdaságban előforduló mindennemű szakmunkálat vezetésére úgy gyakorlatilag, mint elméletileg kioktassuk, kezdeményező, körültekintő képességüket fejlesszük, önálló gondolkodásukban erősítsük.

S ha talán mindezekre a saját erdőrészekben nem mutatkoznék kellő alkalom, keressünk utat-

Akáczfavirág.

Irta: Szabolcska Mihály

Tele van a város
Akáczfavirággal
Akáczfavirágok
Édes illatával,
Bolyongok alattuk
Ébren álmodozva,
Mintha minden egy akáczfa
Nekem virágozna

Mintha e nagy utcák
Lármája elülne,
S körültem a város
Falúvá szépülne ;

Mintha csak ott járnék
A mi kis falunkba :
Ráösmerek illatáról
Minden akáczunkra . . .

Akáczfa — erdőség,
Kicsi falum képe,
Germekkori álmom
Ezer szép emléke :
Milyen gyönyörűség
Gondolni is rátok,
Házunk előtt bólingató
Akáczfavirágok !

. . . Oh hol van az álom,
Mit alattuk szőttem ?
Az a világ, ami
Akkor állt előttem ?
Hová lettél, hová
Ábrándok világa ?
Te maradtál csak belőle,
— Széthullóba, veszendőbe, —
Akáczfavirága !

módot arra, hogy azt más közelfekvő erdőrészekben láthassa, megtanulhassa.

Itélő tehetségét, felfogását, általános szakismereteit pedig időközönként adandó elméleti oktatással igyekezzünk bővíteni, az erdőgazdasági s az ezzel kapcsolatos irodai és számadási munkálatok legkülönbözőbb teendőire állandóan oktatni és tanítani.

Ha pedig az illetőnek egyéni képessége és tehetsége nem üli meg a kellő mértéket s kiképzésére irányított minden tevékenységünk már eleve is eredménytelennek mutatkozik, az ily egyének altisztté leendő kiképzését ne erőszakoljuk, hanem alkalmazzuk tisztán olyan szolgálatra, mely nem igényel nagyobb értelmi képességet.

A szó-szoros értelemben vett altisztli teendők végzésére pedig alkalmazzunk vagy olyan egyéneket, kiknek képessége kellő biztosítékot nyújt a továbbképzésre, vagy pedig olyanokat, kik már e célra kiképezve vannak.

Ilyen körülmények között először is nem áll elő az a még most is gyakori eset, hogy egy-egy erdőaltiszt az egyszerű bérjegyzéket is csak fölösleges erdőgondnokának útmutatása mellett képes összeállítani stb.; másodsor pedig az altisztli állásokra a tehetséges, értelmes, képzett s minden tekintetben megfelelő egyének kerülnek.

Az erdőőr fia.

Irta: Pálosi Dénes.

III.

A beiratkozással, ide-oda járkálással, a szükséges felszerelés beszerzésével eltelt az egész délelőtt.

Táska, tábla, palavessző, spongya, irka, ábécés könyv s több efféle titokzatos célra szolgáló eszközökkel megrakottan tértek haza a jövő reményteljes emberei.

Ebéd után Sanyika bizonyos fölényvel de jó akarattal vette sorba a Pistuka felszerelésének eszközeit s egyenként magyarázta meg a bámuló falusi gyerekeknek, hogy melyik mire való és mikor, hogyan kell használni.

Pistuka őszinte bámulattal ismerte el barátja nagy tudományát, de már zugni kezdett a feje a sokféle látottaktól és hallottaktól, vágyott ki a szabadba. Eszébe jutott Gyuri s indítványozta barátjának, hogy keressék meg. Hamar megtörtént a megállapodás. Keresni Gyurit! Ez lett a jelszó.

Udvaron, kertben, ólban, pincében még a padláson is futkosva, kiabálva keresték a gyermekek Gyurit, de bizony hiába.

Sőt nézetem szerint az ilyen állásokra csakis megfelelő képességű és kellő értelemmel bíró egyének volnának kinevezendők.

Hogy azonban ez megtörténhessék, első sorban is mindnyájunknak szakítani kellene azzal a jelenlegi hagyományos gondolkodással, hogy erdőőrnek az értelmes és némi intelligenciával bíró egyén nem való.

A fejlődő erdőgazdaságunk s mondhatnám az ország közgazdasági érdeke feltétlenül megkívánja, hogy a jól képzett erdőőreink és különösen végzett erdőőri szakiskolai növendékeink alkalmazása iránt sajnós még mindig sok helyen tapasztalható idegenkedés és ellenszenv teljesen megszűnjön.

Egy-két esetből ne vonjunk következtetést az összességre, s e tekintetben ítéleteinket a viszonyok teljes ismeretére alapítsuk.

Nagy szolgálatára lenne az erdőaltisztek kiképzésére nézve, ha e pályára alkalmas egyének már fiatal korukban akár a mostani erdőőrök, akár az erdővel foglalatostkodók gyermekei sorából már eleve kiválasztatnának, kiszemeltetnének s az erdőőri szakiskolákba ilyen egyének küldetnének.

Hogy azonban az altisztli kar a minden irányból támadható követelésnek megfelelő módon megteremthető legyen, egyszersmind az is okvetlen

A sikertelen kereséstől elszontyolódva ültek le a tornác végébe, szótlanul-tanáctalanul bámultak a levegőbe s már-már közel álltak ahhoz, hogy a »méceses eltörjön«, de ettől a kellő pillanatban megmentette őket a keresett Gyuri. A kerítésen az utcáról beugorva, épen a szomorkodók lába elé pottyant.

Lett nagy riadalom egyszerre. Körülfogták Gyurit, szidták, cibálták, szemrehányásokkal illették. Pedig ha tudták volna, hogy a hű állat épen most érkezett hazulról, a nagy útat megtette csupán azért, hogy a családtól elszakadt árva gyereket egy pár órára felvidítsa s elviselhetőbbé tegye szegénykének az elválás keserveit, aligha vádolták volna álnoksággal.

De Gyuri bölcsen hallgatott. Engedte fejére zudulni a kis emberek haragját, nem árult el semmit, mert tudta, hogy csunya a dicsekvés s a jótettel való hivalkodás. Vigyorgó pofájáról azt lehetett leolvasni, hogy örül a gyerekek tréfálásának, a sikerült csinynek.

A kibékülés hamar megtörtént, kezdetét vette a játék s estig folyt szakadatlanul, mint az előtte való napon.

Mihelyt a gyerekek aludni tértek, Gyuri vette a sátorfáját s lohalt haza, hol más kötelesség, más feladat várt reá.

És ez így folyt minden nap.

szükséges, hogy maguk a jelenlegi, valamint a leendő altisztjeink, hivatásuk és feladatuk teljes tudatában legyenek.

Az altisztí minőség általános elismerését ne az amúgy is idegenkedést okozó egyes külsőségek által igyekezzünk megszerezni, hanem tudásunk, jóakaratu igyekezetünk, ildomos és szerény magatartásunk, erdőtisztjeink nehéz munkájának megkönnyebbítésére irányzott kitartó levékenységek és megbízhatóságunk által igyekezzünk azt kivívni, kiérdemelni.

Szentül meg vagyok győződve, hogy ha e kérdésben mindnyájunkat ezen szempontok vezérelnek, a szó-szoros értelemben vett erdészeti altisztí kar megteremtése nehézségbe nem ütközik.

Ennek megteremtését kívánja mindnyájunktól első sorban is jelenlegi nagy miniszterünknek azon valóban eléggé nem méltányolható szándéka és törekvése, hogy a kincstári erdők-nél is a házilagos kezelés életbeléptetését tervezi. Ezt követeli tőlünk édes Magyar hazánk iránt tartozó azon kötelességünk, hogy az ország összes birtokosainál lévő állásokat saját vérünk gyermekeivel, honfitársainkkal láthassuk el.

Ha a nemes cél elérése érdekében kifejtendő tevékenység az érdekkörök összességénél egyöntetű közös akaratban fog megnyilvánulni, fejlődő erdőgazdaságunk jövőjére e perczen talán el sem

Gyuri nagy titokban megszökött innen is — onnan is s arról nem tudott senki sem itt — sem ott, míg Pistuka a karácsonyi ünnepekre haza nem érkezett s el nem beszélte, hogy milyen hamis játszótárs Gyuri. Mindennap elbukik s hiába keresik a míg magától elő nem jön, nem tudják megtalálni.

A szülők szemébe könny szökött a hű állat cselekedetének hallatára s hálásan simogatták meg okos fejét.

Gyuri észrevette, hogy róla foly a beszéd s a gyöngéd simogatásból egészen bizonyosra vette, hogy Pistuka elárulta, restelkedve huzódózott hátra felé a dicséret elől, olyan formán okoskodva, hogy nem ér az olyan jó cselekedet semmit sem, melyért dicséretet, jutalmat vár az, a ki elkövette, meg aztán ő csak kötelességét teljesítette, azért pedig jutalom nem jár.

A hűséget, szeretetet csak érezni lehet, de megfizetni nem. Elég neki jutalmul az, hogy gazdái ismerik jó szándékát s tudják róla, hogy »hűséges, mint egy kutya«.

Restellte ugyan, hogy leleplezték, de nem bántotta s nem is változtatta meg szokását azutánra sem.

Mikor Pistuka megint bekerült a városba, újra folytatta napi látogatásait, csak azt a módosítást csi-

képzeltető előnyt fog nyújtani s akkor nyugodtan remélhetjük és várhatjuk, hogy az erdészeti altisztí kar minden tekintetben olyan elbánásban részesülhet, mint a más ágazatoknál szolgáló hasonrangú alkalmazottak.

Stratégia az ugaron.

Irta: Witt Sándor, megyei járási erdőőr.

Tulajdonképen azt kellene hinnünk, hogy a sokat zaklatott vad a legörültebb futásban keres menekvést amikor egyik-másik ellenségét megpillantja.

A dolog azonban másként áll.

A nyúl, őz s általában a folytonos üldöztetésnek kitett vad viselkedéséből, a melyet a róka, vadmacska és egyéb duvaddal szemben tanusít, azt látjuk, hogy az üldözött mindig megtudja választani azt az eszközt, a mely adott esetben meneküléséhez szükséges.

A mondottakban az-az észszerűség jelentkezik, a mely a nagy természetet mindenben jellemzi.

A nyúl, ha egy róka feltünik a láthatáron, nem ered futásnak; nyugodtan helyén marad. Jól tudja, hogy reá nézve az a legmegnyugtatóbb, ha szabad téren várja be az ő halálos ellenségét, mert itt, ha több kettőnél, legkönnyebben juthat a »lőtávolon« kívül. A róka viszont — látszólag — ügyet sem vet reá, mert ő is jól tudja, hogy hiába lógatná ki a nyelvét s kofogna utána; hiszen ifjú és bohó korában az ilyesmi nem egyszer megtörtént véle!

Annyira mennek néha a taktikázással, hogy a róka pár méternyire jut a nyúlhoz; a mely nyugodtan ül,

nálta, hogy többé nem titkolódzott. Elindulás előtt a háziakhoz sorban hozzádörzsölődött, mintha kérdezte volna, hogy hát mi lesz az üzenet a kis diáknak?

Eleinte nem értették meg a Gyuri szándékát, míg egyszer a legkisebb testvér épen perezet evett s Gyuri hízkelésével majd leverte lábáról, adott neki egy darabot belőle, a maradékot pedig papirosba takarva szintén odaadta s meghagyta neki, hogy vigye el Pistukának. Az induló kutyának még egyszer lelkére kötötte, hogy az úton se meg ne egye se el ne veszítse.

Testvérei a kicsike együgyűséget kinevették és majdnem sirásra fakasztották azzal a felvilágosítással, hogy Gyuri az erdő legelső fája alatt minden bizonynyal felfalatozza a szájába adott perezet s bolond is lenne, ha nem tenné meg. De bezzeg elhallgattak az incselkedők, mikor Gyuri este hazaérkezett s egy özszenyálazott, verébfajmagyságú betűkből összerakott levelet hozott, melyből ki lehetett betűzni, hogy Pistuka megkapta a perezet s köszöni.

Nagy lett az öröm a házban. Pistuka első levele kézről-kézre járt, míg a legkisebb testvér, mint jogos tulajdonos el nem tette babái párnái alá.

A postásnak is kijutott a dicséretből s egyszerre fontos személyiséggé vált.

de mindig a »rózsáját« fordítja a róka felé s a mellett folyton élesen figyel ellensége mozdulatait. Bizonyára felűnő, hogy miért fordul farral és miért nem fejjel a róka felé? Ez igen egyszerűen magyarázható. A róka sohasem támadja meg azt a nyulat, mely ugrásra készen ül előtte, mert tudja, hogy a futásban ő a gyengébb. Viszont, ha a nyúl szemközt várná be a rókát, akkor neki elébb meg kellene fordulnia, avagy legalább is egy fél fordulatot tennie, ha futásra kerül a sor, a mi épen elég idővesztesség volna arra, hogy a komának bizonyos zsákmányává váljon.

Tudja is a nyúl nagyon jól, hogy reá nézve az az egyetlen menekvés, ha fehér rózsáját fordítja a róka felé, hogy annak tolakodását távol tartsa magától.

Páratlan élvezet végig nézni, ilyen rókamanővert, a mint nagy csigavonalban kezdi a nyulat »keríteni« ez pedig folyton »farol« a komának, — a ki végre is meg-unva a dolgot, ott hagyja a finom pecsenyét.

Ugyanezt a védelmi eljárást alkalmazzák a madarak az ő rabló lovagjaikkal szemben. A tapasztalás igazolja, hogy a menyét, hermelin, nyest és a róka ügyet sem vet arra a madarra, a mely néki hátat fordít. Viszont a madár, ha ellenségét megpillantja rögtön ezen egyszerű manővert alkalmazza sikeres védekezésére. A macska az egyedüli, mely érthető okokból mindenféleképpen támad.

Igen érdekes, a mint a hermelin a madarak téli etetőhelye mellett elsétál s a madarak mintegy parancszoára megvetően hátat fordítanak néki s nyugodtan ülve maradnak. A hermelin a »szembe rózszám, ha szeretsz« egyszerű elvét sehogy sem bírja velük megértetni s így csöndes resignációval ellépdel onnan, anélkül, hogy csak meg is kísérelné a madarakat megtá-

A lányok közös megállapodás szerint közös munkával másnap egy nyakba köthető postaszákot varrtak s azután e zsákkal nyakában Gyuri mindennap sok kedvességet, izenetet szállított a városba és vissza.

Pistuka mindig válaszolt, minden kérdésre megadta a feleletet s levelei naponként formásabbak lettek. A »plajbászt« már helyesen kezelte, a pennával való kísérletezés is, eltekintve egy-két kis és nagy pacnitól, eléggé sikerült, úgy hogy év vége felé egészen helyes s bárki által is elolvasható helyre levelek érkeztek.

Az idő észrevétlenül repült, az elválás fájdalomainak többé se hire, se hamva, a hű állat közel hozta a várost az erdőri lakhoz, úgy hogy észre sem vették, hogy valaki hiányzik a családból.

Nyolcz esztendeig tartott ez így. Ezen idő alatt Pistuka kész emberré fejlődött. Értelmes, eleven eszű diákká érett. Tanulótársai előtt úgy testi ereje, mint tudása által, tekintélyt szerzett s szerénységéért szerették, becsülték. Tanárai kedvelték és szép jövőt jósoltak neki.

Lenke néni is boldog volt, mert fiacskája teljesen visszanyerte egészségét, életerős piros pozsgás fiúvá vedlett át s a legszebb reményekkel nézett a jövő elé.

A két fiú édes testvérként szerette egymást s ezt

madni, daczára, hogy azok alig ülnek tőle egy méternyire.

Hogy ezen mód czélszerűségének tudata mennyire bele van gyökerezve az állatokba, bizonyítja az alábbi eset.

Egy kalitkába zárt fekete rigó a közeledő menyétnek folyton hátat fordított, bár röpülésről szó sem lehetett. A menyét ezt respektálta is, míg végre hosszas tanakodás után felülről ugrott a kalitkára.

A róka is respektálja a háttal ülő madarat, ennél fogva erre figyelemmel kell lennie, ha madarat használunk csalétekül. Arra kell ugyanis ügyelnünk, hogy a róka a csalétek gyanánt kitett madárral szemben találja magát; ebben az esetben rá fogja vetni magát. Ezt, természetesen egy kissé nehéz dolog eltalálni, de ha figyelembe vesszük, hogy a róka vagy szél ellen, vagy félszéllel dolgozik, mindjárt könnyebbé lesz feladatunk.

Azt hiszem, hogy az állatoknak ez a sajátosság viselkedése és stratégiája a duvad támadásaival szemben nemcsak érdekes, de tanulságos is, különösen a vadóri szolgálat körében; hasznosnak vélném tehát, ha tisztelt kollégáim ezen a téren tett megfigyelésüket és tapasztalataikat közölnék.

Méhészet.

(t. p.) Május szépséges hónapja — a méheknek rendszerint való rajzási ideje — már el is mult s ebben a nagyon rendellenesen kezdődött s ez időig így is folyt évben csak elvétve adott eddig még egy egy méhtörzs imitt-amott egy rajt. Ezek, az új méhtörzsek, most általánosan juniusra halasztották az ő

mind a közös játék, a közös érdek együttérzése eszközölte s teremtette meg.

Annál fájdalmasabban esett úgy az özvegynek, mint Sanyikának az a hír, mit Pistuka a nagy nyári szünet alatt Gyuri közvetítésével közölt, hogy többé nem járhat iskolába a gymn. 5-ik osztályába nem iratkozhatik be, mert édes atyja betegeskedik s reá nagy szükség van otthon.

Pistuka a gymn. 4-ik osztályát elvégezve örömmel sietett haza a szerető családba. De ott nagy változásra talált.

Szüloi gondterhes arczáról leolvashatta a szomorú valót, a megélhetéssel folytatott küzdelmet, a nélkülözést, a nyomort.

Éleslátása feltárta előtte a helyzetet. Kis vagyonkájuk elolvadt. Ló, szekér, disznó, majorság mind elűntek. Összes vagyonkájuk egy sovány tehénkére zsugorodott össze, de az is eladóvá tétetett, mert atyja betegeskedése miatt az orvos, a patika követeli, meg aztán eltartani sem lehetne, mert már a jövő évi szénatermést is előleg terheli.

Bár mindenki örömmel, büszkeségtől eltelve fogadta a hazaérkező fiút s a nélkülözésekről senkisép panaszkodott előtte, mégis azonnal tisztán látott. Látta azt is, hogy eddigi taníttatása tette anyagilag tönkre

külön házasújsáiknak a berendezését. Azért, mert az anyatörzsek, mint tudjuk, a rendkívül hosszan tartott tél folyamán és a nagyon rendellenes tavasz folytán, ha a méhészt gondozása mellett el nem pusztultak, minden gondozás mellett is felettébb meggyöngültek úgy, hogy elég gondot okozott nekik a saját megfogyott népük és az elfogyott élelmük pótlása, nem-hogy eddig a családi megosztásra, a leánytörzsek kibocsátására gondolhattak volna. Ott tartunk még mindig ebben a dologban, hogy itt nálunk, az ország sík közepén, még heréket, a rajzás ezen előportáit, se láthatunk.

S ezt a mindig bölcs anyatermészet, ha már szinte egy egész hónappal visszavetette a méhek éléstárát, a virágokkal telihimzett illatos virányokat, nagyon jól is intézte így. Mert ugyan hová is lettek volna a mi kedves bogaraink, ha a nagy tél következtében elerőtlenedett méhek megerősödését megelőzte volna egy vissza nem maradt, rendes időben fejlődött tenyészet? Üres asztalokat találnának mindenütt s a megsaporodott népesség nemhogy a méhészt jogos osztályrészét, de még a saját téli szükségletét se lenne képes összegyűjteni.

Így pedig a megkésített főhordást megerősödött találgatják s ezt nemcsak az anyatörzsek, de a leendő új rajok is nagyon jól ki fogják használni, ha, amint reméljük, az időjárás is, akkor legalább kedvező lesz.

Ne is zúgolódjunk tehát soha a Természet, az Isten rendezkedési ellen, mert ha valahol hát itt akadnak rá előbb-utóbb biztosan, hogy minden úgy van jól, ahogyan van, ami egyfelől kárnak látszik, másfelől annál nagyobb haszonnak bizonyul...

*

szülőit és testvéreit. Szíve összeszorult s bár ártatlan volt, de önvádat érzett.

Rögtön megerősödött lelkében az elhatározás, hogy többé nem megy a városba, miről Lenke nénit értesítette is azonnal.

Erős fogadást tett magában, hogy élete minden percét fel fogja használni, arra fogja szentelni, hogy szereteteinek visszafizethesse a hozott áldozatokat. Csak a formával nem tudott még tisztába jönni, hogy mi módon tudassa szülőivel. Nem akart beteges édes atyjának szomorúságot okozni, ezért halogatta még szándéka közlését. Egy közbejött szomorú esemény magától megoldotta a nehéz kérdést.

A betegeskedő családfő bár fáradtan vonszolta tagjait, nap-nap mellett teljesítette szolgálatát, míg egyszer, mint a valódi katona a csatamezőn, szolgálat közben eszméletlenül esett össze egy erdei úton, honnan az arra járó erdei munkások szállították haza a csaknem élettelen erdőrt.

Ágyba dőlt a nagy család egyetlen támasza.

Az anya, a gyermekek, leírhatatlan fájdalommal vették körül az ágyat s borultak rá a mozdulatlan betegre.

Pistuka meghatottan, bünbánólag húzódott meg az ágy lábánál s tekintett fel édes atyja sápadt arcára.

A méhek rajzása! Ez a legszebb, a legpoétikusabb, a legkedvesebb látvány az egész méhészkedésben, a méhészt legnagyobb gyönyörűsége a méhek sok-sok gyönyörű nyilvánulásaiban.

Amikor a méhek, mint az összes más élő lények, a beléjük oltott ösztönt követve, nemcsak egyéni, hanem társadalmi szaporodásukra is törekedve, ennek a szaporodásnak élő alakot is adnak azzal, hogy kibocsátják a szülői otthonból az ifjú új családot, el látva ezt mindennel, amivel a saját háztartásukat berendezhetik a saját külön családi életüket megállapíthatják. Amikor ezek már meg nem férve a tömött zsúfolt régi hajlékban s az ebből is eredő kényszernek is engedve hirtelen elhatározzák a kivándorlást és a kapujukon tolokodva, bukfenczezve hanyatt-homlok túlnak ki a szabad ég alá, ahol örömeiket zengve valóságos tánczot járnak a levegőben. Ezt a kivonulást látni, megfigyelni, végigélni még a nemméhésztnek is megható látvány; a méhészt pedig semmi másért fölcserélni nem hajlandó. És milyen szép, amikor a 20—40.000 méhecskéből álló raj letelepszik oda arra a helyre, ahová a röpülést nem sokáig bírja anyjuk le száll és valóságos fűrté alakul!

Ezért, de meg azért is, mert a természetes rajzás a méheknek maguknak is a legfőbb örömeiket okozza — de más figyelemre méltó okokból is — nagyon helyes dolog, ha a méhészt, amikor bizonyos körülmények az ellenkezőre nem kényszerítik, a mesterségesen készített úgynevezett műrajok alakítása helyett a természetes rajokat fogadja el a méheiktől. Addig, amíg a méhészt még szaporítani kívánja az állományát.

Lehet ugyan nagyon jól sőt egészen tetszésünk szerint is szaporítani a méhállományunkat természetes

S önkénytelenül azon gondolattal foglalkozott, hogy bár akaratlanul, de ő is hozzájárult ehhez a szerencsétlenséghez.

Nem sírt, nem jajgatott, de látszott arcán, hogy e csapás alatt eddigi elhatározása megacézósodott.

Ő fog, ő lesz, ő akar lenni ezután a család fentartója. Tervével hamar készen volt.

Édes anyjával tudatta, hogy megy orvosért.

Gyurit magához szólította s gyors léptekkel elindult a legközelebbi faluba az orvos lakóhelyére.

Egész úton az eseményeket fontolgatta, tennivalói fölött töprengett, míg teljesen egybeállította, formulázta leendő működésének módozatait.

Sz... községébe beérve felkereste az orvost. Elbeszélte apja állapotát, elmondta saját véleményét is a betegségről. Teljes kimerülés és nélkülözések okozták szerinte a bajt. Kérte az orvos jóakarátú segítségét, előre kijelentette azonban, hogy fáradságáért azonnal fizetni nem tudnak, azonban ígérte, hogy rövid idő alatt becsületesen kiegyenlíti tartozásukat.

Az orvos a nyílt, becsületes arcú fiú kérésére azonnal útra kelt. Pistuka pedig elindult felkeresni az ugyanazon községben lakó erdőgondnokot F... főerdészt, apja közvetlen főnökét. (Folytatása következik.)

rajok nélkül, az ilyeneknek megakadályoztatásával, ha a sokféle lehető és ősmert módok valamelyike szerint műrajokat készítettünk. Sőt sokan vannak, akik ezt eléje helyezik — mert a rajokat így sem lesni, sem beszédni nem kell, de mert a szaporítást így egészen önkényesen is intézhetjük — a természetes rajoztatásnak.

Kellő helyen és időben alkalmazva mindegyik módja a szaporításnak megfelel annak a célnak, amit a méhészkedéssel magunk elé kitűztünk.

A természetes rajzást csaknem minden falusi ember ismeri; de azt a méhész szempontjából nagyon fontos dolgot, hogy mik a közeli rajzás ismertető előjelei, igen sok méhész sem tudja. S ez okból most, amikor a rajzás ideje éppen folyamatban van, följegyzünk ide néhány jelet.

A kas belsejében:

Amikor a méhek a régi heresejteket ellepik, tisztogatják s ha ilyeneknek szűkében vannak, újakat építenek. Közelebbi jel, amikor ezekből a herék már ki is bujnak. Ha már anyabölcsöket építenek; közelebbi, ha már fiasítás is van bennük és legközelebb áll a rajzás, ha ezek az anyabölcsök már be is vannak boltozva.

A kasokon kívül:

Ha a méhek állandóan kint feküsznek; ha kint is röpködnek már a herék; ha szálláskereső méhek nyomoznak az új lakás után. Közel áll a rajzás, ha a kint fekvő méhek fürtje nagyobbodik napközben; ha a hazaérkező gyűjtőméhek nem a kaptárba sietnek, hanem a kint fekvők fürtjén mászkálnak a terhükkel; ha a kasban nagyobb nyugtalanságot észlelünk és különös pattogásfélét hallunk. (Ilyenkor látják el magukat a hozománynyal.) Ha pedig szokatlan időben (reggel, délután) tart előjátékot valamely kas népe, akkor ennek a raja már $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ óra múlva biztosan megindul.

Ez az előrajokra vonatkozik. De utórajokat soha sem jó, ha csak ezek a főhordás idején nem jönnek, elfogadni; ebben az évben pedig éppen nem tanácsos ez. Amíg szaporítunk elégedjünk meg minden szaporításra szánt törzstől egy rajjal s az utórajzást akadályozzuk meg. Ha pedig már nem szaporítunk tovább s csak a közbejött hézagokat pótolják, akkor előnnyel fordulhatunk a műrajok alakításához.

Szűkre lévén szabva itt a méhészet vendégjoga, erről, ami most már körülbelül úgyis idejét multa, egy más alkalommal fogunk a jövő szempontjából bővebben szólni.

A menykőcsapás.

Közi: **Barátfalvi Béla**, m. kir. erdőaltiszta.

Mi, mint erdőbarátok, az erdő a legkedvesebb otthonunk, úgy tiszta, — szép, — mint zivataros időben egyaránt jól érezzük magunkat benne. A nyári erős

menyörgéssel járó zivatarok azonban némi borzalmat idéznek elő az éppen akkor az erdőben tartózkodóknál.

Nem végzek talán felesleges munkát, ha a vihar alkalmával tanúsítandó leghelyesebb viselet elveivel e lap tisztelt olvasóit megismertetem s mindenki igen helyesen cselekszik, ha erre nézve az erdőmunkásokat és családja tagjait is kioktatja.

Mikor a vihar fékevesztett paripája szélszárnyakon végig száguld erdőn, mezőn, az ijedt ember, ha lehet tető alá menekül, de mivelhogy az erdőn tető nem igen található, közelében kiszemel egy védő ernyőtűl kínálkozó nagy fát s az alá menekül.

Pedig ez a legrosszabb, amit ilyenkor tehet.

Poroszországban az 1903-ik évben előfordult egy eset, hogy ézengés alkalmával az erdőn egy erdei munkás öt percnyi távolságra fekvő kolibájába futott egy erdei mezőn át s az elindulási helyétől háromszáz méternyire a mezőn holtra sujtotta a villám. Az országos biztosító társaság leletet vett föl az esetről s a részletes adatokat a berlini meteorológiai intézet szakvéleményezése alá beterjesztette, kérve az intézetet, hogy a következő két kérdésre adjon szakvéleményt:

1. Helytálló-e az a közfelfogás, hogy az erdő még háromszáz méter távolságban is fokozta a villámcsapás veszedelmét; avagy más körülmények idézték elő a balesetet?

2. Mi a tudomány felfogása abban a részben, vajjon a szabadban, avagy védett helyen nagyobb-e a menykőcsapás veszedelme?

Dr. Aszmann, titkos tanácsos, az intézet feje, így válaszolt a kérdésre:

Az a széleskörű föltevés, hogy erdőben a villám-sujtás veszedelme nagyobb lenne, megokolatlan és téves.

Sőt a villám-statisztika azt mutatja, hogy zárt tömegben álló, körülbelül egyforma magas fák közé ritkán csap le a menykő; és így az a szegény ember, ha benmaradt volna az erdőben, a tudomány mai belátása szerint életben maradt volna. Ha azonban a fák nem képeznek zárt sátor, hanem térközökkel állanak egymás mellett, mint az országút széli fák szoktak állani; vagy ha egyes fák a közelebbi környezetből erősen kiemelkednek, akkor szaporodik a villámos becsapás veszedelme. A körülbelül egy szintjában álló faormok sokasága inkább kiegyenlítőleg hat a vihar alkalmával vészhozólag fellépő villámos feszültségre. Ha véletlenül az erdőben egy fa messze kimagaslik is és mint útban álló akadály kisüti a légbeli villámos feszültséget, ez mindenkor a fatörzsön, mint vezetéken, iramlik alá a földre s így a fák között üldögélő ember tőle mentes marad.

Sokkal fokozódik a veszedelem egyedül álló fák alatt, de bármily magas tárgy tövében is, mely környezete fölött jelentékenyen kidudorodik, mert ez az

egymást kiegyenlítő villamos áramokat megbontja s a villamos feszültséget kisülésre ingerli.

Ennek a természeti törvénynek adta bizonyosságát a szerencsétlen menekülő ember is, az által, hogy futtában az ő feje volt a légbeli villamos feszültség folytonosan megbontó szilárd pontja, mely végre a kisülést úgyszólván kierőszakolta.

Az esetből a tanulságok a következők:

1. Villámlás és menydörgés közepette az egyenletes erdő nem rossz buvóhely, csak nem kell közvetlenül a fa tövébe telepedni, hanem térközös helyen, a fák között meghuzódni.

2. Menydörgéskor futva menekülni valóságos istenkísértés s a veszedelemnek fokozása. Ha nem lehet a vihar elérkeztét, melyet a sebes légmozgás igazol, meneküléssel megelőzni, legjobb meglapulni egy árokban s lefeküdni a földre. Egyedül álló magas tárgyak, oszlopok, kis épületek alá állani kész veszedelem.

3. Viszont rakásban együtt lévő házakba bemenekezni előnyös. De ilyenkor is vigyázni kell, hogy ablak, ajtó elcsukassék s légvonat ne támadjon.

4. Mindenünknek tudnia kell, hogy legveszedelmesebb buvóhelyre megyünk akkor, ha magánosan álló nagy fa alá menekülünk.

Jó az ilyest tudni mindenünknek, mint szabadban élő embereknek.

Hasznos tudnivalók.

Közli: **Barátfalvi Béla**, m. k. erdőaltiszt.

A csirás burgonya etetése.

Minden egyes erdőaltiszt arra törekszik, hogy illetmény földjén jó minőségű takarmányt termelhessen s kiszárazásában tehenét jól táplálva tőle minél több és jobb tejet nyerjen s szép borjúkat nevelhessen, hogy mindezeket szép árban értékesíthesse. Az állattenyésztés manapság már nagyon kifizeti magát s úgy a szarvasmarhából mint a sertésből igen szép jövedelmet lehet biztosítani, mert különösen a szép állatot igen jól megfizetik. Ebből kifolyólag azt hiszem nem lesz érdektelen, ha kartársaimnak az állatok etetésére igen előnyösen felhasználható u. n. csirás burgonyával való elbánásról egy kis utbaigazítással szolgálok:

Ha a burgonya tavasz felé kicsirázik, avagy ha a napvilágon megzöldül, bizonyos mérges anyag fejlődik ki benne, az u. n. solanin.

Ez esetben arra kell törekedni, hogy etetés előtt lehetőleg eme mérges anyag jelenlétét kevesbitsük; ez a burgonyának hideg vízzel való lugozése, vagy pedig főzése esetleg párlása által érhető el. Első esetben úgy járunk el, hogy a napjában felaprított burgonyát egy edénybe öntjük s az edényt vízzel teletöltve körülbelül

12 óráig állni hagyjuk benne, miközben a vizet néhány-szor meg is újíthatjuk; a második esetben pedig aprítatlanul főzzük vagy pároljuk a burgonyát. Ez a két utóbbi eljárás annyiban jobb, mint az első, mert a főzés és párlásnál főleg csak a saloinin lugoódik ki, míg a hideg vízben való áztatásnál tápláló anyagok is mennek veszendőbe. Magától érthető, hogy azt a vizet melyben a burgonyát főztük, vagy amely a párlásnál a gőzből csapódik le, nem szabad a marháknak adni, mert a forró víz és gőz szintén csak lugozás által kevesbiti meg a burgonya saloinin tartalmát s nem annyira, hogy azt teljesen megsemmisítse. Megemlítem még, hogy a megzöldült vagy kicsirázott burgonyát teljes saloinin tartalmával is bátran etethetjük akkor, ha tölgyekkel keverve adagoljuk, kivált sertéseknek, mert a makkban levő csersav ártalmatlanná teszi a solanint.

A solanin nem okoz ugyan az állatoknál halált, hanem csak étvágytalanságot, hasmenést, puffadást, álmokorságot, bénulást, leromlást eredményez.

A csicsóka-termesztés.

Megokolással tartozom, ha kartársaim figyelmébe ajánlok egy olyan növényt, mely csak annyiban új, hogy — termesztését abba hagyták.

Pedig a csicsóka termesztése korántsem szolgált rá a mellőzésre. Megelégszik a legsoványabb homoktalajjal, abban is kitart 5—6 évig, mert a saját gyök-sarjairól újra kihajt. Az első két kapálást kivéve, hogy a gaz föl ne verje, nem is kell művelni. Sokat terem, takarmány értéke sokkal nagyobb mint a burgonyáé. Megeszi minden állat, mert nagyon nedvdús és édeskes.

Ültetése egészen úgy történik mint a burgonyáé, de még sokkal olcsóbban s egyszerűbben. Lehet ültetni eke után a barázdába, vagy pedig fészkekbe. Erős gyökérzetű növény lévén, a mély szántást és trágyát nagyon meghálálja. Nem fagy el s így már a tavasz nyíltával ültethető; legjobb 5 cm. mélyre rakni le és pedig egész gumókat. Az apró mag is megered ugyan, de lassabban, azért jobb középszerű s mindig egész gumókat ültetni 50—60 cm.-es sorközökben. Egy magyar holdra (1200 □-öl) 4—5 hektós zsák mag szükséges, de aztán — ha jó erőben van a föld — 5—6 évig nincs is gondunk más rája, csak kiszedni és föletetni. A kiszedés alkalmával a gyököket letöredezzük és vissza dobjuk a fészkekbe és földdel betakarjuk. Mindenféle trágyát hálásan fogad; műtrágyából a kainit növeli és szaporítja a gumókat, a Thomasliszt pedig tartalmasabbá teszi őket.

Az első évben csak addig kell ápolni, míg gazdag levélzete erőteljesen megered; azután már ez maga elnyom minden gázt. Töltögetni sem szükséges. Szóval az első két kapálással 8—10 évre el van látva.

Három fajtája van: a fehér, sárga és violaszínű. Az első fajta a legtermékenyebb és legtáplálóbb; ennek

a szára is legizmosabb s leggyengébb; úgy hogy a csicsóka gumójával és szárával egyformán szolgálja az állattenyésztést.

A szár zöld marad fagyig, a levelek a gumók czélirányos táplálására szükségesek, tehát vigyázni kell, hogy egyrészt korai leszedéssel ne csökkentjük a gumók hozamát; másrészt az elfagyás a levelek lehullásával a szár tápláló értékét ne kisebbítse.

Szeptember végétől október közepéig, mikor már úgyszólván a nyári zöld takarmány — alulról fölfelé megkezdhetjük a levél szedését, mely a szarvasmarhának kedves eledele. A szárát pedig mindjárt zöldjében fölszeccskázzuk s valami jobb zöldtakarmánnyal pl. herével keverve, vagy megkorpáztatva etetjük föl, mintegy átmenetül a téli száraz takarmányozásra. Takarmányszük esztendőben eléggé meg nem becsülhető hasznót hajt az a nagy tömeg szeeska, a mi egy holdacsckáról is összegyűl; mert csekély farostanyagánál fogva még könnyen is emészthető.

A szár ha alaposan ki nem szárad, könnyen penészt fog s hasmenést okoz, azért vagy szárítsuk ki gondosan, vagy szedjük le porciónként, úgy amint föl tudjuk etetni. Értéke a réti sarjuéval azonosnak becsülendő s egy holdról 30—50 q. ilyen száraz takarmány kapható; a gumók termése pedig a talaj ereje és gondozása szerint 40—100 q. között váltakozik.

Van-e tehát a jó Istennek hasznosabb növénye az állattartás szempontjából, mint a jogtalanul mellőzött csicsóka?

A csicsókát legokosabb tavaszkor szedni ki, mert őszkor úgyszólván van krumplici, répa és más egyéb takarmány, a csicsóka nem fagy meg s így legjobb helyen van a földben, innen akkor kezdhetjük kiszedni, mikor már a takarmány gumók többi fajtája elhasználódott. Ilyenkor könnyebben is leválik a gumó a gyökerekről, s átérésztő — homokos, vagy kavicsos — talajban a téli nedvesség sem rothasztja meg.

A ki télen akarja szedni, az egy-egy darabot hordjon meg szalmás trágyával, hogy be ne fagyjon, s ez alól szedegesse fézkenként a szükség szerint. Kiszedését ha egyszerre végezzük, olyan mint a krumplici kiszedése.

Hat évig a termés mindig nő, aztán megcsappan.

Hogy ennyi jó tulajdonsága daczára se méltatták eddig, ennek oka az, hogy az etetésnél a kellő mértéket a kellő adagolást nem tartották meg, t. i. a krumplicinál is sokkal kevesebb adagot kell adni belőle a marhának, mert ha túlságos sokat adunk belőle úgy hasmenést okoz. De ha rendesen adagoljuk úgy igen jó takarmány. A tápláló értéke a takarmányrépáénál is sokkal nagyobb. Igen czélszerű, ha állandóan abrak mellett etetjük. Főzve, vagy abálva sohasem okoz bajt s így nagy előnyeiért az óvatosságot nem kell sajnálni. A főzés már azért is ajánlatos, mert a gumókra tapadó kártékony gombák ily módon elvesznek. Mikor csirázik

nem szabad etetni; mert ez a csira mérges és fölfújódást okoz az állatnak.

Mezőhegyesen az állami birtokon a fázának, foglyok, nyúlak és őzek menedékhelyeül és legelőjéül tenyésztik. Nyáron a szárnyas vad elcserkészik benne s árnyékot, a ragadozóktól búvóhelyet talál. Télen meg egy-egy sort feltárnak s legeltetik az őzekkel.

Ha minden szempontot összegezzük, szerény nézetem és tapasztalatom szerint a csicsóka a leghasznosabb, legolcsóbb, legtöbb oldalú gazdasági növény és hogy olcsóbban, könnyebben, gondtalanabban nem lehet takarmányt teremteni, mint éppen csicsókából és pedig mindig akkor, mikor legjobban meg vagyunk szorulva.

Nem tudom eléggé ajánlani kartársaimnak a csicsóka termelését, mert a ki egyszer megpróbálja, az nem fogja megbánni tettét. Csicsókát be lehet szerezni Faragó Béla zalaegerszegi magpergetőnél, métermázsáját 8 korona árban.

Pályázat erdősítési jutalmakra.

Az erdőtörvény (1879. évi XXXI. t.-cikk) 165. §-ában körülírt kopár-, vízmosásos és futóhomokterületeken foganatosított közigazgatási jelentőséggel bíró erdősítések megjutalmazására a folyó évben hat (6) nagy jutalmat, hat (6) elsőrendű és hat (6) másodrendű elismerő jutalmat tűzök ki az országos erdei alaphól, még pedig:

- két egyenként 1000 koronás nagy jutalmat.
- két egyenként 800 koronás nagy jutalmat,
- két egyenként 600 koronás nagy jutalmat,
- három egyenként 500 koronás elsőrendű elismerő jutalmat,
- három egyenként 400 koronás elsőrendű elismerő jutalmat,
- három egyenként 300 koronás másodrendű elismerő jutalmat,
- és három egyenként 200 koronás másodrendű elismerő jutalmat.

Ezen jutalmakért az érdekelt birtokosok (bérlok) azon erdősítéseikkel versenyezhetnek, a melyeket az 1879. évi XXXI. t.-cz. 165. §-ában körülírt kopár-, vízmosásos vagy futóhomokterületeken (saját csemetéjükkel avagy az esetleg kért és kapott állami ingyen csemeték felhasználásával), állami pénzsegély igénybevétele nélkül a folyó évben (tavasszal vagy ősszel) foganatosítottak.

Megkivántatik azonban, hogy:

a) az 1000 koronás nagy jutalomra versenyző erdősítések egy tagban legalább 25 kat. hold területűek,

b) a 800 és 600 koronás nagy jutalmakra versenyző erdősítések egy vagy több tagban legalább 25 kat. hold területűek,

c) az 500 és 400 koronás elsőrendű elismerő jutalmakra versenyző erdősítések egy vagy több tagban legalább 10 kat. hold terjedelműek, és végül

d) a 300—200 koronás másodrendű elismerő jutalmakra versenyző erdősítések egy vagy több tagban legalább 5 kat. hold terjedelműek legyenek.

A pályázó birtokos a versenyre bocsátott erdősítést az első munkálatoktól kezdve a jutalom odaitélésének idejéig állandóan gondozni, a szükséges pótlásokat fogantósítani s a létrejövő erdőt az 1879. évi XXXI. t.-cz. 2. illetve 4. §-ai szerint erdőként fentartani és kezelni tartozik.

A versenyre bocsátott erdősítések az 1912. évben fognak a helyszínén megbiráltatni. A jutalmak kiosztásánál az erdősítések sikere és közgazdasági jelentősége, az erdősítésnél felmerült nehézségek és az erdősítésre fordított költségek fognak irányadóul szolgálni, de figyelembe vétetnek ezek mellett a birtokos vagyoni viszonyai is.

A pályázó birtokos a jutalomra csak akkor tarthat igényt, ha a versenyre bocsátott és a jutalomra érdemesnek ítélt erdősítés a jutalom odaitélésének idejében is birtokában lesz.

Az odaitélt jutalom egy harmadrésze az erdősítést teljesítő kezelő erdőtisztet (gazdatisztet vagy bérlőt) fogja illetni.

A folyó év tavaszán teljesített erdősítéseket legkésőbb folyó évi július hó végéig, a folyó év őszén teljesített erdősítéseket pedig legkésőbb folyó évi december hó 25-ig kell a birtokosnak a közigazgatási erdészeti bizottságnál, vagy a kir. erdőfelügyelőségnél pályázatra bejelenteni.

Pályázhat a feltételeknek megfelelő erdősítésekkel az erdősítést teljesítő erdő- vagy gazdatiszt, valamint a beerdősített terület bérlője is, de pályázati kérelméhez mellékelni kell a birtokos írásbeli nyilatkozatát, melyben az kijelenti, hogy a pályázatban való részvételhez hozzájárul és egyszersmind kötelezi magát, hogy a versenyre bocsátott erdősítést az 1879. évi XXXI. t.-cz. 2. vagy 4. §-aiban meghatározott feltételek szerint állandóan erdőként fogja fentartani és kezelni.

A pályázati kérvényben az erdősítés helyét (község, dülő, helyrajzi szám) kiterjedését és az erdősítésre használt fanemeket pontosan meg kell jelölni.

Budapest, 1907. évi április hó.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

Felhívás az előfizetés megújítására.

Felkérjük „Az Erdő“ azon tisztelt előfizetőit, kiknek előfizetése márczius végével lejárt, sziveskedjenek előfizetésüket, hivatkozással a czímszalagon is feltüntetett előfizetési napló folyó számára, mielőbb megújítani, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

Előfizetések nyugtázása.*)

¹/₄ évre (1 koronát) fizettek a következők:

Nisu János (1593), Katanics János (1605), Horváth András (1606), ifj. Gajdos István (1617), Dragomir Pompéjus (1625).

¹/₂ évre (2 koronát) fizettek a következők:

Jánossy László (1604), Pusztay György (1626), Petkó Pártén (1630).]

³/₄ évre (3 koronát) fizettek a következők:

Pulinger János (1594), Polják Antal (1596), Tokera János (1495).

10 óra fizettek a következők:

M. kir. j. erdőgondnokság védszemélyzete Gyulafehérvár (1602), Városi erdőmesteri hivatal Debreczen (1607.)

¹/₁ évre (4 koronát) fizettek a következők:

Mezei György (1586), Schmuck György (1587), Naszladi Lajos (1588), Tóth Bálint (1589), Kanyar János (1590), Németh Jakab (1591), Rajasich Vladimír báró (1592), Szifft Gyula (1595), M. kir. erdőhivatal, Tótsóvár (1597), Varga József (1598), M. kir. j. erdőgondnokság védszemélyzete, Torda (1599), M. kir. j. erdőgondnokság védszemélyzete, Topánfalva (1600), M. kir. j. erdőgondnokság védszemélyzete, Nagyenyed (1601), M. kir. j. erdőgondnokság védszemélyzete, Zalatna (1603), M. kir. főerdőhivatal, Ungvár (1608), M. kir. főerdőhivatal, Ungvár (1609), M. kir. főerdőhivatal erdőrendezősége, Ungvár (1610), Magyar királyi főerdőhivatal szakkönyvtára, Ungvár (1611), Horváth Ágoston (1612), Fernstahl József (1613), Pásztor Albert (1614), idősb Kárpa István (1615), ifj. Dudek Ferencz (1616), Bessenyei Gyula (1618), Szuszla János (1619), Havasi Illés (1620), Szuoha Vilmos (1621), Matyoka Mihály (1622), Jaczkovits Miklós (1623), Lahner Lajos (1624), Szöllősy Endre (1627), M. kir. Erdészeti kísérleti telep Szahéd (1628), Szlimák János (1629), Gerlei Adolf (1631), Demuth Antal (1632), Krébesz József (1633), Gáspárik Ede (1634), Mlináresik Mihály (1635), Neubauer György (1636), Polonyi Antal (1637), Schwarz Ferencz (1638), Lichy Gyula (1639), id. Jablonka Antal (1640), Stubnya János (1641), id. Lehoczky Jenő (1642), Jancsy Győző (1643), Haluska János (1644), Fretska Gyula (1645), Chmelik András (1646), Wlaszky György (1647), Neubauer Henrik (1648), Szlamen József (1649), Kovacsik József (1650), Selecky András (1651), Ruhmann Lajos (1652), Lichner János (1653), Kliment János (1654), Schwarz Adolf (1655), Schlosser József (1656), Hyrosó György (1657), Medricky János (1658), Gázsó János (1659), Sucha Béla (1660), Garami József (1661), Riboss György (1662), Schmidt József (1663), Schrötter Emil (1664), Lőrinc István (1665), Menyhárd István (1682), Kovács András (775), Kimpian Illés (1666), Frumosu Szilárd (1667), Szirbu Miksa (1668), Frankovics János (1669), Damscsiku János (1670), Mataringa Vazul (1671), M. kir. erdőhivatal Orsova (1672), Kili János (1673), Peidl János (1674), Timár József (1675), Burdus Mihály (1676), Földváry Antal (1577), Wagner Adolf (1678), Pataky Alfréd (1679), Dragoneszku János (1680), Jovics Sebő (1681) Szimoneszku Leon (1682), Mathey József (1683), Scholcz János (1684), Varga Károly (1685), Janó József (1686), Mezei Dániel (1687), Buka Ignác (1688), Tomeszku József (1689), Kárnyánszky Lajos (1690), Gyorgyevits Szvetozár (1691), Csoza Vazul (1692), Murár Demeter (1693), Zsiván János (1694), Csorogár Vincze (1695), Popeszku Miklós (1696), Lugosán Miklós (1697), Franczeszku János (1698), Szatmáry János (1699), Nickl Géza (1700), Veisz Dániel (1701), Berniczky János (1702).

*) A név mellett álló szám, mely a czímszalagon is fel van tüntetve, az előfizetési napló folyó száma, melyet úgy az előfizetés megújítása alkalmából a postautalvány szelvényén, valamint bárminemű felszólamlás esetén az illető levélben vagy levelező lapon kérünk okvetlenül feltüntetni, hogy minden félreértés vagy késedelemnek elejét vehessük.

Tordai m. kir. állami erdőhivatal.

260. szám.

1907.

Pályázati hirdetés.

Torda-Aranyos vármegye területén az állami kezelésbe vett községi erdők védelménél két III. oszt. járási erdőőri állomásra pályázat nyitattik.

Illetmények: 400 k. évi fizetés, 60 k. lakpénz, a felvinczei járásban 200, a toroczkozi járásban 100 k. lőtartási átalány.

Kérvények folyó évi június hó 15 ig a m. kir. állami erdőhivatalhoz benyújtandók.

A kérvényhez a) erdőőri szakvizsga, b) születési, c) orvosi, d) szolgálati bizonyítvány eredetiben, vagy hiteles másolatban csatolandó.

Az orvosi bizonyítványban a jó beszélő, látó és halló képesség igazolandó.

Torda, 1907. május hó 7-én.

Ercsényi Béla

m. kir. erdőtanácsos.

E. 31. 2-2.

Vadászó cserkészfegyver

(Manlicher-rendszer) Ny. 30. (2-3)

ötlövetű, jó karban, eladó 110 koronáért.

Czím: **Luzenszky István, Mór** (Fehér megye)

Haláleset végett eladó

1 drb háromcsövű lőfegyver $\frac{12+12}{11}$ öbnagyságban, kitünő hordképességgel, erős kézi munka, majdnem újdon, vételára volt 250 kor. most minden hozzátartozó eszközökkel **120 korona**. 2 drb 16-os fegyver, kézi munkák, az egyik majd újdon, a másik viselt, minden hozzátartozóval együtt **100 koronáért**.

Közelebbi felvilágosítással szolgál: **Koller József, Ivánka** (Pozsonymegye). Ny. 36.

Segéderdész

ki hosszabb gyakorlattal, felmérési gyakorlottsággal rendelkezik, valamint a magyar és német nyelvet ugy szóban mint írásban bírja egy felvidéki uradalomba azonnal felvétetik.

Fizetés 1000 korona, lakás és tűzifa.

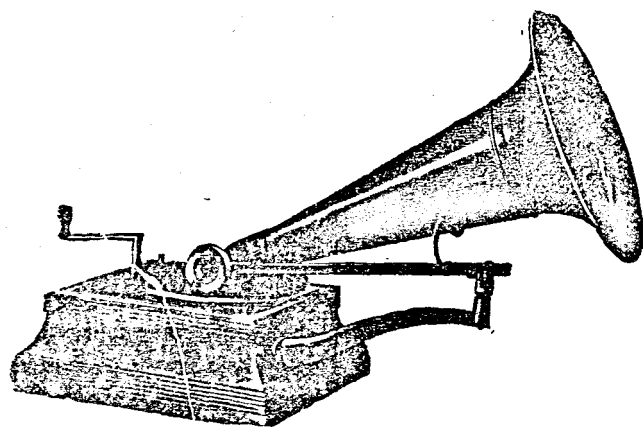
Sajátkezüleg irt bizonyítvány-másolatokkal és éleleírás-sal ellátott kérvények lovag Halm-féle uradalom igazgatóság címére Végváraljára küldendők. E. 35.

A vadász-vizsla.

Gyakorlati útmutató a vizsla nevelés-, tanítás-, használat- és gyógykezeléshez.

Második kiadás.

Ára 1 kor. 50 f. a szerzőnél: **Stark Dezső** főerdész, Drávafutamási (Somogy m.) E. 19. 6-*

Ny. 21. 6-24

Eredeti Grammophonok

angyal védjeggyel a legjobbak!

Orizkedjék az ember utánzatoktól, melyek csak kellemtelenséget okoznak.

Eredeti grammophonok 45 kor.-tól feljebb, legjobb minőségben kaphatók.

Nagy választék lemezekben, havonként új felvételek.

Egy és két oldalon bejátszott lemezek. — Régi, használt lemezek kicseréltetnek.

A Deutsche Grammophon A.-G. egyedüli képviselője Temesvár részére:

KECSKEMÉTI SÁNDOR

látszerész, villamos műszaki telep, nikkelező intézet
Temesvár-Belváros, (Agrár-palota).

Gyümölcsfa-csemetékkel nagyban

faiskolák létesítésére, gazdasági egyesületeknek nagy mennyiségben, jól és jutányosan szolgálhatok.

Nagyobb szükségletknél különleges árajánlatokkal készségesen szolgálók. — Készlet 1 éves átültetetlen és 2 éves átültetett:

több $\frac{1}{2}$ milliónál **alma** — valódi vadalma

közel $\frac{1}{2}$ millió **körte** — vadkörte

cca. $\frac{1}{4}$ » **birs** — dugványcsemeték

100.000 drb kajszin, mandula és őszibarack. — Készletben gesztenye és gleditschifák ezerszámba.

cca. $\frac{1}{4}$ millió **Mariannaszilva** — dugványok

» $\frac{1}{4}$ » **Myrabolana** és **szilva**

» $\frac{1}{4}$ » **Meggy** és **cseresznye**

vannak továbbá nagy mennyiségben sorfák, különösen

Mühle Vilmos, faiskolák,

cs. és kir. udvari szállító

Temesvár.

Árjegyzék, dúsán illusztrált, kívánságra ingyen.

Ny. 2. 11-*

SCHERTER TIVADAR

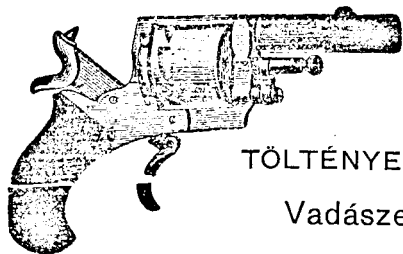
előbb PAUSENBERGER

VASKERESKEDÉS

Temesvár-Belváros,
Hunyadi- és Jenő herceg-utca sarkán.

Telefon 499.

Legnagyobb választék Vadász-, Madár- és Flaubert-
fegyverekben, Forgópisztolyok, Browning-ismétlő
pisztolyok, Flaubert-pisztolyok.

AMERIKAI
LÉGFEGYVEREK

TÖLTÉNYEK és SERÉT

Vadászeszközök.

Ny. 5. 11-*

KOLARITS NÁNDOR

Első délmagyarországi egyenruházati intézete
és férfiruha műterme

TEMESVÁROTT

szállít legjobb **egyenruhát**,
egyenruházati cikkeket és polgári ruhát
előnyös feltételek mellett.

Ny. 4. 11-12

SORFÁK.

Erősebb fákbani nagyobb szükségletnél speciális aján-
lattal állok szolgálatra, — különösen

Acer, Gesztenye, Gleditschia, Fraxinus,
Maclura, Quercus, telt Crataegus, Robinia
stbi-ből.

Mühle Vilmos, faiskolák,
cs. és kir. udvari szállító **Temesvár.**

Ny. 3. 11-*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BLUM ÉS TÁRSA

ELSŐRANGU EGYENRUHÁZATI INTÉZET

BUDAPEST IV, Kossuth Lajos-utca 14/16. sz.

Mesteri szabású, izlésteljes csinos kiállítású
erdészeti és erdő altiszti egyenruhák
nemkülönbön felszerelési cikkek szállítására.

Ezen lap előfizetői által nálunk rendelt cikkek számlaösszegéből 1½ %-ot adunk át a fentebb ter-
vezett erdőaltiszti alap javára.

Hivatalos úton részletfizetésre

is eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt — a betekinhető számos
elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt megrendelők legteljesebb megalégedésére
hoztuk kivitelbe.

Polgári ruhák

a legújabb francia- és angol-divat szerint, szinte jutányos árban készíttetnek. Vevőink kényelmére bármely szakmánkba nem
vágó cikket készséggel beszerzünk és a vidéki megrendelések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet
fordítunk.

Kivánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez szükséges részlet-
fizetési megrendelési ívet. — Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb figyelem és pontossággal lesz
kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel:

BLUM ÉS TÁRSA

Szerb kir. udvari szállítók.

Ő cs. és kir. Fensége József főherceg udvari szállítói. A nagyméltóságú földmivelésügyi
Minisztérium hivatalosan megbízott erdőészeti egyenruha szállítói.
Az »Országos Erdészeti Egyesület« rendes tagjai.

E. 6. 11-*